

А. Г. Кізюн, к.геогр.н., доцент

І. О. Корчак, студент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація. *В тезі досліджено шляхи забезпечення екологічної безпеки сільського господарства. Перелічено негативні наслідки сільськогосподарської діяльності на довкілля та наголошено на важливості зменшення негативного впливу сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище. Наведено та обґрунтовано шляхи забезпечення екологічної безпеки сільського господарства.*

Ключові слова: екологічна безпека, сільське господарство, екологічні методи, хімічні речовини, ґрунти, екосистеми, екологічна освіта.

На сьогоднішній день питання екологічної безпеки є важливим і актуальним у зв'язку зі зростанням темпів індустріалізації, забрудненням навколишнього середовища та змінами клімату. Уряди, науковці та громадські організації зосереджують увагу на розробці та впровадженні стратегій та політик, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки як на локальному, так і на глобальному рівні. Екологічна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і довкілля від реальних або потенційних загроз, зумовлених антропогенними чи природними чинниками. Це включає збереження біорізноманіття, здоров'я людей, якості повітря, води та ґрунтів, а також мінімізацію негативного впливу господарської діяльності на навколишнє середовище [2]. Що стосується сільського господарства, то воно є однією з найважливіших галузей економіки, яка забезпечує людей продуктами харчування. Якщо говорити про екологічну безпеку саме сільського господарства, то можна стверджувати, що це має велике значення для збереження екосистем, здоров'я людей та забезпечення продовольчої безпеки. Важливо здійснювати розвиток сільського господарства з урахуванням принципів сталого розвитку, щоб мінімізувати негативний вплив на довкілля та забезпечити його збереження для майбутніх поколінь. Адаже інтенсивне ведення сільського господарства може нести негативний вплив на навколишнє середовище.

Станом на сьогодні спостерігають наступні негативні наслідки сільськогосподарської діяльності для довкілля:

- забруднення ґрунтів: внесення хімічних добрив та засобів захисту рослин, ерозія ґрунтів;
- забруднення вод: стічні води з тваринницьких ферм, забруднення пестицидами та добривами;
- втрата біорізноманіття: знищення природних місць існування;
- зміна клімату: викиди парникових газів, зміна водного режиму [1].

Сільське господарство є одним з основних джерел викидів метану та закиси азоту, які сприяють зміні клімату. Для зменшення негативного впливу сільського господарства на довкілля розроблений комплекс заходів, який включає в себе наступні складові:

1. Зменшення використання хімічних речовин: включає в себе перехід на органічні добрива та біологічні методи захисту рослин, впровадження систем точного землеробства, стимулювання екологічних методів ведення сільського господарства.

2. Захист ґрунтів: передбачає впровадження ґрунтозахисних сівозмін, боротьбу з ерозією ґрунтів та відновлення їх родючості.

3. Збереження біорізноманіття: передбачає збереження природних місць існування, відновлення екосистем, рекультивуцію деградованих земель, насадження лісів та відновлення водно-болотних угідь.

4. Зміна клімату: передбачає зменшення викидів парникових газів, зменшення використання хімічних добрив - перехід на біоенергетику. Також включає в себе зміну методів обробки ґрунту, адаптацію до зміни клімату, розробку та впровадження адаптаційних заходів до зміни клімату.

5. Екологічна освіта та виховання: передбачає формування екологічної свідомості населення, тобто проведення екологічних просвітницьких кампаній, включення екологічної освіти до навчальних програм шкіл і вузів. А також підвищення екологічної грамотності фермерів.

6. Міжнародне співробітництво: включає в себе спільні зусилля з вирішення глобальних екологічних проблем, участь у міжнародних проєктах з екологічної безпеки сільського господарства, обмін досвідом.

Також успішною практикою є сприяння впровадженню сталих практик ведення сільського господарства, тобто надання технічної та фінансової допомоги країнам, що розвиваються [1].

Реалізація даних пріоритетних напрямків дозволить зменшити негативний вплив сільського господарства на довкілля та забезпечити екологічну безпеку галузі. Екологічна безпека сільського господарства може бути забезпечена за рахунок впровадження екологічних методів ведення сільського господарства, зменшення використання хімічних речовин, захисту ґрунтів, відновлення екосистем, екологічної освіти та виховання. Важливо зазначити, що забезпечення екологічної безпеки сільського господарства є складним завданням, яке потребує комплексного підходу та спільних зусиль держави, бізнесу та громадськості.

Список використаної літератури:

1. Краснянський М. Ю. Екологічна безпека: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 180 с.

2. Обиход Г. О Екологічна безпека сталого розвитку: навч. посіб. Київ: Видавничий дім ПрофКнига, 2019. 344 с.